

ORIGINAL
ARTICLE

Türkiye'deki Hemşirelik Bölümlerinde Lisans Ve Lisansüstü Eğitimde Verilen Geriatri Hemşireliği Dersinin İncelenmesi

Birgül GENÇ¹, Eda Nur AÇIKGÖZ², Merve ÇELİK³, Ayşegül KOÇ⁴, Bahar Vardar İNKAYA⁵

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Fakültesi, Ankara, Türkiye

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada ülkemizde yer alan lisans ve lisansüstü düzeyde hemşirelik geriatri derslerinin üniversitelerde varlığının, niteliğinin, özelliklerinin, verilmiş şekillerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. **Yöntem:** Araştırma tanımlayıcı olarak planlanmıştır. Çalışma evrenini, Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sisteminde aktif olarak hemşirelik bölümü bulunan 135 üniversite oluşturmuştur. Çalışmada örneklem seçimine gidilmemiş olup tüm üniversitelerin hemşirelik bölümlerinin web sayfaları incelenmiştir. Ders programının ve müfredat içeriğinin online web sayfalarında açıkça paylaşılmamış olmasından dolayı 18 üniversite çalışmaya dahil edilmemiştir. Çalışmanın verileri araştırmacılar tarafından oluşturulan araştırma formuyla elde edilmiştir. Bu formda Geriatri Hemşireliği dersinin lisans ve lisansüstü programlarında mevcut durumu, dersin içeriği, teorik ve uygulama süreleri, teorik ve uygulama kısımlarının nasıl yürütüldüğü, zorunlu ya da seçmeli olmasını değerlendiren sorular yer almaktadır. Veriler 21 Nisan-5 Mayıs 2021 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler Microsoft Office Word 2007 programında tablolaştırılarak sayılar ile değerlendirilmiştir. **Bulgular:** Geriatri ve Gerontoloji Hemşireliği dersinin açık isminin çoğunlukla Geriatri Hemşireliği/Yaşlı Bakımı ve Geriatri/Yaşlı Sağlığı olduğu, incelenen üniversitelerin %39,25'inin (n=53) lisans düzeyinde, %21,36'sının (n=25) lisansüstü düzeyinde geriatri hemşireliği dersi vermekte olduğuna, kuramsal ve uygulama ders saatlerinin sırasıyla 2-4 saat/hafta olduğu bulunmuştur. Dersin AKTS ve yerel kredi değerlerinin sırasıyla 4-6 AKTS (Avrupa Kredi Transfer Sistemi)'ye ve 2-5 yerel krediye sahip olduğu belirlenmiştir. **Sonuç:** Geriatri Hemşireliği dersinin lisans ve lisansüstü düzeyde varlığı ve ders işleyişi hakkındaki temel bilgileri incelemek üzere hazırlanan çalışmada örneklemin sadece %66,66 üniversitenin ders planında Geriatri Hemşireliği dersinin bulunduğu, %33,34'ünde ise açıkça geriatri ile ilgili bir ders bulunmadığına erişilmiştir. Dolayısıyla geriatri ve geriatrik hasta bakımına yönelik bir ders müfredatının olmasının ve geliştirilmesinin hasta bakım hizmetleri kalitesini arttıracakları öngörülmektedir.

Anahtar kelimeler: Geriatri, lisans, lisansüstü, hemşirelik

ABSTRACT

Introduction: In this study, it was aimed to evaluate the existence, quality, characteristics, and delivery methods of nursing geriatrics courses at the undergraduate and graduate level in our country. **Material and Methods:** The research was planned as descriptive. The population of the study consisted of 135 universities with active nursing departments registered in the Higher Education Information Management System. Sample selection was not made in the study, and the web pages of all universities' nursing departments were examined. Data could not be obtained in 18 of the universities that have courses on the web page of the universities due to the fact that course information and curriculum content are not publicly shared on online web pages. The data of this study were obtained with the research form created by the researchers. In this form, there are questions that evaluate the current situation of the Geriatric Nursing course in undergraduate and graduate programs, the content of the course, the theoretical and application periods, how the theoretical and practical parts are carried out, whether it is compulsory or optional. Data were collected between 21 April and 5 May 2021. The data obtained in the study were tabulated in Microsoft Office Word 2007 program and evaluated with numbers. **Results:** It was found that the full name of the Geriatrics and Gerontology Nursing course is mostly Geriatrics Nursing / Elderly Care / Geriatrics-Gerontology, it is stated that the all universities provides %39,25 (n=53) of the universities at the undergraduate level and %21,36 (n=25) of the universities at postgraduate level, and theoretical and practical course hours are 2-4 hours/week, respectively. It has been determined that the ECTS and local credit values of the course have 4-6 ECTS (European Credit Transfer System) and 2-5 local credits, respectively. **Conclusion:** In the study, which was prepared to examine the existence of the Geriatric Nursing course at undergraduate and graduate level and the basic information about the course, it was reached that only %66,66 of the sample had a Geriatric Nursing course in the curriculum of the university, and %33,34 did not have a course clearly related to geriatrics. Therefore, it is predicted that the existence and development of a curriculum for geriatrics and geriatric patient care will increase the quality of patient care services.

Keywords: Geriatrics, undergraduate, nursing, postgraduate

Cite this article as: Genç B, Açıkgöz EN, Çelik M, Koç A, İnkaya BV. Türkiye'deki Hemşirelik Bölümlerinde Lisans Ve Lisansüstü Eğitimde Verilen Geriatri Hemşireliği Dersinin İncelenmesi. Medical Research Reports 2022; 5(1):19-26

GİRİŞ

Bir canlının doğduğu andan bu yana geçen zamana “yaş” denir. Türk Dil Kurumu sözlüğünde yaş, “doğuştan beri geçen ve yıl birimi ile ölçülen zaman” olarak ifade edilmektedir. “Yaşlılık” ise sözlük anlamı olarak yaş almış olma ve ilerlemiş yaşın etkilerini göstermesi halidir (1). Biyolojik düzeyde yaşlanma, zaman içinde çok çeşitli moleküler ve hüresel hasarın birikmesinin etkisinden kaynaklanır. Bu, fiziksel ve zihinsel kapasitede kademeli bir azalmaya, artan bir hastalık riskine ve sonucunda ölüme yol açmaktadır (2).

Yaşlanma canlıların yaşamı içinde doğal bir süreçtir. Ancak yaşın ilerlemesi ile birlikte organizmada fiziksel yönden gerileme meydana gelir, fiziksel ve ruhsal yönden bazı işlevlerde ve sosyal ilişkilerde azalma olur (3,4).

Düşük doğurganlık ve yetişkin mortalitenin azaltılması sonucu dünyanın çoğu ülkesinde nüfus yaşlanmaktadır. Geçtiğimiz yüzyılda gelişmiş ülkelerde başlayan demografik değişimin, gelişmekte olan ülkelerde de yaşanmaya başladığı görülmektedir (2).

Dünyada 60 yaş ve üstü kişilerde ölüm nedenlerine bakıldığında ilk üç sırada iskemik kalp hastalıkları, inme, kronik obstrüktif akciğer hastalıkları yer almaktadır. Orta ve alt gelirli ülkelerde bu hastalıkların yükü, yüksek gelirli ülkelere göre daha fazla olmaktadır. Benzer şekilde ülkemizdeki yaşlılarda da ölüm sebeplerinin başında kronik hastalıklar gelmektedir. Altmış yaş ve üzeri nüfusta en fazla ölüm nedenleri arasında kardiyovasküler

hastalıklar ve kanserler yer almaktadır. İnsanlar yaşlandıkça, multimorbidite (aynı anda birden fazla kronik hastalık varlığı) olasılığı daha fazla yükselmektedir. Multimorbidite anlamlı derecede yüksek mortalite, artan sakatlık ve fonksiyonel düşüş ile ilişkili olarak, yaşlılarda sık görülen bir sorundur (5).

Dünyada yaşlı nüfusun artış hızı (%2,1), genel nüfus artış hızından (%1,2) daha fazladır. Dünya nüfusunun son 100 yıl içinde (1950-2050) 4 kat artması beklenirken, yaşlı nüfusun 10 kat artacak olması dikkatle altının çizilmesi gereken önemli bir noktadır (3). Dünyada 2000-2030 yılları boyunca 65 yaş ve üstü nüfusun 550 milyondan 973 milyona yükseleceği öngörülmektedir. Dünya genelinde 65 yaş ve üstü nüfusun toplam nüfusa oranının %6,9'dan %12,0'a yükselmesi beklenmektedir (2).

Dünya'da olduğu gibi Türkiye'de de yaşlı nüfus artmıştır. Yaşlı nüfus 2014 yılında 6 milyon 192 bin 962 kişi iken sonraki beş yılda %21,9 artarak 2019 yılında 7 milyon 550 bin 727 kişi olmuştur. Yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı ise 2014 yılında %8,0 iken, 2019 yılında %9,1'e yükselmiştir. Nüfus projeksiyonlarına göre yaşlı nüfus oranının 2023 yılında %10,2, 2030 yılında %12,9, 2040 yılında %16,3, 2060 yılında %22,6 ve 2080 yılında %25,6 olacağı öngörülmektedir.

Ülkemizdeki yaşlı nüfus oranındaki hızlı artış, yaşlı bakımıyla ilgili problemleri de beraberinde getirmektedir. Yaşlı bireylerin sağlık bakım ihtiyacının artmasına paralel olarak yaşlı bakımını verecek sağlık profesyonellerine olan ihtiyaç da giderek artmaktadır. Yaşlı bakımı interdisipliner bir

ekip yaklaşımı gerektirmektedir ve hemşire bu ekipte önemli bir yere sahiptir (7). Yaşlı nüfustaki artış göz önünde alındığında hemşirelik öğrencilerinin büyük bir bölümünün mezuniyet sonrası ağırlıklı olarak yaşlı bireylerle çalışacakları öngörülmektedir. Hemşirelik öğrencilerinin yaşlılık ve yaşlı bakımı hakkında bilgi sahibi olmaları önemlidir. Yaşlı bakımında yeterli teorik bilgi ve deneyimi olmayan öğrenciler mezuniyet sonrasında yaşlı bireye bakım vermede daha az istekli olacaklardır (8,9).

Geleceğin hemşireleri olan hemşirelik öğrencilerinin yaşlılara karşı olumlu tutum içerisinde bulunmaları yaşlı bakım kalitesinin artması açısından çok önemlidir. Hemşirelik eğitiminde yer alan teorik geriatri derslerinin içeriği ve klinik uygulama alanları ile yaşlı bireyde yaşlılık ile ortaya çıkan biyolojik, psikolojik, sosyal ve ekonomik değişikliklerin tanınması, yaşlı bireye uygun hemşirelik bakımın planlanıp uygulanması hedeflenmelidir (10). Buradan yola çıkarak bu araştırmada ülkemizde yer alan lisans ve lisansüstü düzeyde hemşirelik geriatri derslerinin üniversitelerde varlığının, niteliğinin, özelliklerinin, veriliş şekillerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Amacı ve Türü

Bu araştırmada ülkemizde yer alan ve Yükseköğretim Kurulu'na bağlı üniversitelerin hemşirelik bölümlerinin lisans ve lisansüstü düzeyde hemşirelik geriatri derslerinin üniversitelerde varlığının, niteliğinin, özelliklerinin, veriliş şekillerinin

değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Tanımlayıcı bir araştırma olarak yürütülmüştür.

Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Çalışma evrenini, Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sisteminde aktif olarak hemşirelik bölümü bulunan 135 üniversite oluşturmuştur. Çalışmada örneklem seçimine gidilmemiş olup tüm üniversitelerin hemşirelik bölümlerinin web sayfaları incelenmiştir. Üniversite web sayfasında verilerin elde edilemediği 18 üniversite araştırmaya dâhil edilmemiştir. Sonuç olarak 117 üniversitenin Geriatri Hemşireliği dersi ile ilgili verileri çalışmaya dâhil edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmanın verileri araştırmacılar tarafından oluşturulan anket formuyla elde edilmiştir. Bu formda Geriatri Hemşireliği dersinin lisans ve lisansüstü programlarında mevcut durumu, dersin içeriği, teorik ve uygulama süreleri, teorik ve uygulama kısımlarının nasıl yürütüldüğü, zorunlu ya da seçmeli olmasını değerlendiren sorular yer almaktadır (Tablo 1-2).

Verilerin Toplanması

Araştırmamızda veriler 21 Nisan-5 Mayıs 2021 tarihleri arasında, veri toplama formunda yer alan sorular doğrultusunda üniversitelerin hemşirelik bölümlerinin web sayfaları incelenerek toplanmıştır. Verilerin web sayfalarından elde edilmesi nedeniyle etik kurul izni alınması gerekli görülmemiştir.

Verilerin Değerlendirilmesi

Microsoft Office Word 2007 programında tablolaştırılarak elde edilen veriler sayı ve yüzde kullanılarak değerlendirilmiştir. İncelenen üniversitelerin %39,25'inin (n=53)

Genç B, Açıköz EN, Çelik M, Koç A, İnkaya BV. Türkiye'deki Hemşirelik Bölümlerinde Lisans Ve Lisansüstü Eğitimde Verilen Geriatri Hemşireliği Dersinin İncelenmesi

lisans düzeyinde, %21,36 'sının (n=25) lisansüstü düzeyinde geriatri hemşireliği dersi vermekte olduğuna, %33,34'sinde ise açıkça geriatri ile ilgili bir dersin bulunmadığına erişilmiştir. Kuramsal ve uygulama ders saatlerinin sırasıyla 2-4saat/hafta olduğu bulunmuştur. Dersin AKTS ve yerel kredi değerlerinin sırasıyla 4-6 AKTS (Avrupa Kredi Transfer Sistemi)'ye ve 2-5 yerel krediye sahip olduğu belirlenmiştir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Geriatri Hemşireliği dersinin incelenmesine yönelik yapılan bu çalışmada veriler, üniversitelerin web sitelerinde yer alan bilgilerden elde edildiği için bazı web sayfalarında yer alan bilgilerin yetersiz olması nedeniyle tüm hemşirelik bölümlerini kapsamaması araştırmanın sınırlılığını oluşturmaktadır.

BULGULAR

Çalışmamızda yer alan veriler devlet ve vakıf üniversiteleri dâhil 135 üniversiteden elde edilmiştir (Tablo 2). İncelenen üniversitelerin %39,25'inin (n=53) lisans düzeyinde, %21,36 'sının (n=25) lisansüstü geriatri hemşireliği

dersi vermekte olduğuna, kuramsal ve uygulama ders saatlerinin sırasıyla 2-4saat/hafta olduğu bulunmuştur (Tablo 2). Geriatri ve Gerontoloji Hemşireliği dersinin üniversitelerde çoğunlukla Geriatri Hemşireliği (n=29), Yaşlı Sağlığı (n=11), Yaşlı Bakım ve Geriatri (n=11), Gerontoloji-Geriatri (n=5) veya Geriatri (n=5), Geriatri ve Evde Bakım Hemşireliği (n=4), Gerontoloji (n=4) ve Yaşlı Sağlığı Hemşireliği (n=9) olduğu belirlenmiştir. Geriatri Hemşireliği dersi verilen üniversiteler içerisinde 5 tanesinde ders zorunlu ders olduğu, 54 tanesinde ise seçmeli ders olduğu web sitesinde ders bilgi paketine ulaşılamayan ise 19 üniversite olarak verildiği saptanmıştır (Tablo 2). Ders programının ve müfredat içeriğinin online web sayfalarında açıkça paylaşılmamış olmasından dolayı 18 (%9,8) üniversite çalışmaya dahil edilmemiştir. Dersin AKTS sayıları incelendiğinde 4-9 AKTS (Avrupa Kredi Transfer Sistemi)'ye ve 2-5 yerel krediye sahip olduğu belirlenmiştir. Dersi değerlendirme yöntemi olarak ders verildiği üniversitelerden 43'ünde yazılı sınav ile değerlendirme yapıldığı belirlenmiştir (Tablo 2)

Tablo1. Üniversitenin Bulunduğu İl, Adı, Programı, Dersin Varlığı, Düzeyi, Açık Adı, Süresi, Eğitim Dili, Türü, Yerel Kredi, AKTS, Zorunlu/Seçmeli												
Bulunduğu İl	Üniversitenin Adı	Üniversitenin Programı Fakülte (Burslu)	Üniversitenin Yapısı Devlet Vakıf Özel	Geriatri Dersinin Varlığı Yok	Dersin Düzeyi Lisans Yüksek Lisans Doktora	Dersin Açık Adı	Ders Süresi Haftalık Ders Saati	Eğitim Dili	Dersin Türü Teorik Uygulama Laboratuvar	Yerel Kredi	AKTS Kredi	Zorunlu/Seçmeli

Tablo 2. Değişkenlerin Sayı ve Yüzdeleri

Değişken	Sayı (n)	Yüzde (%)
Dersin lisans eğitiminde verilme durumu (n=135*)		
Evet	53	39,25
Hayır	64	47,40
Dersin lisansüstü (yüksek lisans ve doktora) eğitiminde verilme durumu (n=117)		
Evet	25	21,36
Hayır	92	78,63
Dersin Lisans ve Lisansüstü Düzeyde Tam Adı (n=78)		
Geriatri Hemşireliği	29	37,17
Yaşlı Sağlığı	11	14,10
Yaşlı Bakım ve Geriatri	11	14,10
Gerontoloji-Geriatri	5	6,41
Geriatri	5	6,41
Geriatri ve Evde Bakım Hemşireliği	4	5,12
Gerontoloji	4	5,12
Yaşlı Sağlığı Hemşireliği	9	11,53
Dersin Lisans ve Lisansüstü Düzeyde Zorunlu/Seçmeli Olma Durumu (n=78)		
Zorunlu	5	6,41
Seçmeli	54	69,23
Veri Elde Edilemeyen	19	24,35
Lisans ve Lisansüstü Dersi Değerlendirme Yöntemi (n=78)		
Yazılı Sınav	64	82,05
Uygulama	14	17,94

*N= 135 hemşirelik lisans ve lisansüstü eğitimi olarak (devlet ve vakıf üniversitesi olarak) hizmet veren kurum sayısıdır. Ders programının ve müfredat içeriğinin online web sayfalarında açıkça paylaşılmamış olmasından dolayı 18 üniversite çalışmaya dahil edilmemiştir.

Geriatri ve Gerontoloji Hemşireliği dersi müfredatlarında yer alan konular değerlendirildiğinde en çok benzerlik gösteren konular sırasıyla; Dünya ve Türkiye’de geriatri hemşireliğine genel bakış, yaşlılarda görülen fizyolojik değişimler ve hemşirelik bakımı, kronik hastalıklar ve yaşlılık, geriatrik sendromlar, geriatrik aciller, yaşlılarda evde bakım ve geriatrik rehabilitasyon olarak belirlenmiştir.

TARTIŞMA

Bu çalışmada, 135 devlet ve vakıf üniversitesinde hemşirelik lisans eğitiminin çoğunlukla sağlık bilimleri fakültesi ve

hemşirelik bölümü bünyesinde yürütüldüğü belirlenmiştir. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi’nin (ÖSYM) 2021 verilerine göre Türkiye’de 125 sağlık bilimleri fakültesi ve 10 hemşirelik fakültesi olduğu belirtilmiştir (11). Bu çalışma sonucu ile karşılaştırıldığında son 5 yılda sağlık yükseköğretim kurumlarının azaldığı ve hemşirelik fakültelerinin arttığı görülmektedir. Hemşirelik eğitimi veren kurumların, fakülte yapısına yönelik bir gelişme göstermesinin mesleğin bilimsel gelişimi ve profesyonelleşmesi açısından önemli bir aşama olduğu söylenebilir. Şentürk ve arkadaşlarının 2020 yılında yaptıkları çalışmada son 5 yılda

gerçekleşen bu gelişimin, Türkiye’de üniversite düzeyinde eğitim veren tüm hemşirelik lisans programları göz önünde bulundurulduğunda oldukça sınırlı kaldığı görülmektedir (12). Ayrıca bunun bir yansıması olarak birçok hemşirelik programı sağlık bilimleri fakültesi bünyesinde yer alarak, fakülte yapısının gerektirdiği akademik ortama ulaşmaktadır.

Çalışma kapsamında incelenen üniversitelerde Geriatri ve Gerontoloji Hemşireliği dersi bulunmakta ve dersin ismi ağırlıklı olarak Geriatri Hemşireliği (n=29), Yaşlı Sağlığı (n=11), Yaşlı Bakım ve Geriatri (n=11) olarak yer almaktadır. Geriatri ve gerontoloji dersinin yürütülmesine ilişkin veriler incelendiğinde; dersin çoğunlukla (%39,25) hemşirelik lisans programında verildiği görülmüştür. Vefikuluçay’ın (2002) çalışmasında, eğitim programlarının hemen hemen büyük kısmının birebir aynı başlıkları içerdiği saptanmıştır (13). Bu durum, mevcut müfredat kapsamında akademik personellerin ve üniversitelerin geriatri ve gerontoloji hemşireliği alanıyla ilgili olarak ortak hareket ettikleri ve eşit bağlamlarda donanımlandırıldıkları şeklinde yorumlanabilir. Çalışma kapsamında incelenen 135 üniversitenin %75,64’ünün web sayfasından Geriatri ve Gerontoloji Hemşireliği dersinin zorunlu ve seçmeli olma durumlarına ulaşılmış olup yalnızca %6,41’inde “zorunlu” olarak tespit edilmiştir. Ayrıca bu çalışmada incelenebilen üniversitelerin geriatri hemşireliği dersinin kuramsal saatlerinin 2-6 saat/hafta olduğu ve üniversitelerin çoğunun uygulama/laboratuvar saatinin olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca, dersin yaklaşık 4-6

AKTS (Avrupa Kredi Transfer Sistemi)’ye ve 2-5 yerel krediye sahip olduğu saptanmıştır. Çalışmanın bu sonucu Akpınar (2018)’in bulgularıyla benzerlik göstermektedir (14). İncelenen üniversitelerin büyük çoğunluğunun web sayfasında ders programı içeriklerinin yer almaması nedeniyle Geriatri ve Gerontoloji Hemşireliği dersinin kuramsal ve uygulamasında kullanılan yöntemlere ilişkin elde edilen bulgular oldukça sınırlıdır.

Dersin değerlendirme yöntemleri incelendiğinde ise erişim izni olan üniversitenin web sayfasında bu bilgilerin paylaşıldığı belirlenmiş, bunların çoğunluğunu yazılı sınav notlarının oluşturduğu görülmüştür (15). Bu durum, dersin işleniş ve değerlendirme yöntemlerine ilişkin bilgilerin ilgili kurumların web sayfalarında paylaşımının oldukça yetersiz olduğunu ortaya koymaktadır.

Çalışma incelendiğinde elde edilen bilgiler ışığında geriatri ve geriatri sağlığı hakkında eğitim veren lisans ve lisansüstü düzeyde kurumların varlığı çeşitli adlarla varlığını göstermiştir. Lisans eğitimi düzeyinde geriatri derslerinin daha aktif rol oynadığı fakat henüz çok yaygın bir ders olarak Türkiye’de genelinde işlenilmediğine hatta lisansüstü eğitimde de lisans düzeyinden daha ender olarak var olduğu ve işlendiğine ulaşılmıştır. Bu da gelecekte geriatri ve geriatik sağlık eğitiminin artması temennisiyle gerekli olduğunu bizlere yansıtmıştır. Çünkü hem ülkemizde hem de dünyada yaşlı nüfus toplam nüfusa göre zaman içerisinde artacak ve ihtiyaçlarının karşılanması ise profesyonel bir eğitim düzeyine sahip kaliteli sağlık bakım

hizmet ve uygulamaları sunan hemşirelere kalacaktır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yaşlı nüfusun hızla artması hemşirelerin yaşlılar ile daha çok çalışacağı sonucunu doğurmaktadır. Yaşlılara bakım verecek olan öğrenci hemşirelerin yaşlılar ve yaşlı bakımı konusunda iyi bir eğitim alarak mezun olmaları gerekmektedir. Bu nedenle Türkiye'de hemşirelik lisans ve lisansüstü eğitim program müfredatları içerisinde yaşlılık ve yaşlı sağlığı ile ilgili konulara daha çok yer verilmelidir. Hemşirelik bölümü tercihlerinin arttığı son zamanlarda, hemşirelik mesleğinin önemli bir dalı olan Geriatri Hemşireliğinin eğitim sürecinin ve öneminin artacağı öngörülmektedir. Lisans ders programlarında öğrencilerin yaşlılarla daha fazla vakit geçirebilmeleri, yaşlı bakımına ait bilgi ve

becerilerini arttırabilmek için uygulama alanları açılmalı ve genişletilmelidir. Yaşlılık konusunda öğrencilerin farkındalıklarını arttırmak amacı ile çeşitli bilimsel etkinlikler düzenlenmelidir. Çalışmamızda, hemşirelik lisans ve lisansüstü eğitim veren fakültelerin bütün ders içeriklerine ulaşamadığı için geniş kapsamlı değerlendirmeler önerilmektedir.

Çıkar Çatışması

Yazar(lar) ve hakemlerin, makalelerin etik ilkeler doğrultusunda değerlendirilebilmesinde, bağımsız bir sürecin yürütülebilmesi için olası çıkar çatışmaları bulunmamaktadır.

Finansal Destek

Araştırmanın yürütülmesinden tamamlanmasına kadar herhangi bir aşamasında hiçbir şahıs, kurum ve kuruluşun finansal bir destek alınmamıştır.

Kaynaklar

1. TDK Sözlük [Internet]. Türk Dil Kurumu. [Mayıs 2021'de alıntlandı]. Erişim Adresi: <https://sozluk.gov.tr/>.
2. World Report on Aging and Health 2015 [Internet]. World Health Organization. [Mayıs 2021'de alıntlandı]. Erişim Adresi: <https://www.who.int/ageing/events/world-report-2015-launch/en/>.
3. Tekin ÇS, Kara F. Dünyada ve Türkiye'de yaşlılık. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (IBAD), 2016; 3(1): 219-229.
4. Umutlu S, Epik MT. Türkiye'de yaşlı nüfus ve sosyal politika uygulamaları. Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi, 2019; 11(1): 29-43.
5. Bähler C, Huber CA, Brüngger B, Reich O. Multimorbidity, health care utilization and costs in an elderly community-dwelling population: A claims data based observational study, BMC Health Services Research, 2015; 15(23): 1-12.
6. 2014-2019 Nüfusun Yaşlanma Düzeyi [Internet]. Türkiye İstatistik Kurumu. [Mayıs 2021'de alıntlandı]. Erişim Adresi: <https://www.tuik.gov.tr/>.
7. Adıbelli D, Türkoğlu N, Kılıç D. Öğrenci hemşirelerin yaşlılığa ilişkin görüşleri ve yaşlılara karşı tutumları. Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi DEUHYO ED 2013; 6 (1): 2-8.
8. Baysal E, Sarı D, Taşkırın N, Acar E, Akyıl RÇ. Hemşirelik Öğrencilerinin Yaşlı Bireylere Yönelik Tutumları ve Empatik Yaklaşım Becerileri. Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 2019; 10(2): 80-87.

Genç B, Açıkgöz EN, Çelik M, Koç A, İnkaya BV. Türkiye'deki Hemşirelik Bölümlerinde Lisans Ve Lisansüstü Eğitimde Verilen Geriatri Hemşireliği Dersinin İncelenmesi

9. Söylemez BA, Akyol MA, Küçükgüçlü Ö, Işık AT. Hemşirelik öğrencilerinin yaşlanma ile ilgili beklentileri. Geriatrik Bilimler Dergisi, 2018; 1(2): 40-48.
10. Öz HS, Büyüksoy GD, Ayhan D. Hemşirelik lisans eğitimi, öğrenci hemşirelerin yaşlılara karşı tutumunu etkiliyor mu?. Ahi Evran Sağlık Bilimleri Dergisi, 2019; 3(1): 24-29.
11. Yüksek Öğretim Bilgi Sistemi [İnternet]. Yükseköğretim Kurulu. [Nisan 2021'de alıntılandı]. Erişim Adresi: <https://istatistik.yok.gov.tr/>.
12. Şentürk S, Özdemir H, KYıldırım A. Geriatri hemşireliği kursunun öğrencilerin yaşlı ayrımcılığına yönelik tutumlarına etkisi: yarı deneysel bir çalışma. Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi, 2020; 3(3): 642-781.
13. Vefikuluçay D, Terzioğlu F. Ageism and nursing: Review. Türkiye Klinikleri Hemşirelik Bilimleri Dergisi, 2002; 2(2): 137-144.
14. SAKpınar B, Küçükgüçlü Ö, Akyol MA. Can an elective geriatric nursing course change nursing students' attitudes and willingness in caring for the elderly? A quasiexperimental design study. Turkish Journal of Geriatrics, 2018; 21:1, 33-40.
15. Hemşirelik Fakülte/Programı Bulunan Üniversiteler [İnternet]. Yükseköğretim Kurulu. [Nisan 2021'de alıntılandı]. Erişim Adresi: <https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans-bolum.php?b=10248>